

EHBO bij paarden

Wat te doen bij spoedgevallen?

Spreker: Rick Hensema

Rick Hensema

- 2017 – 2023: Universiteit Gent – optie paard
- 2023 – 2024: Internship in paarden (doorverwijs)kliniek
- 2024 – ... : Lingeheve Diergeneeskunde Lienden
- 2025 – ... : Lingeheve Oost Nederland

Lingehoeve Oost Nederland

- Praktijklocatie in Rheden en ambulante praktijk
 - Spoedgevallen 24/7
 - Vaccineren/ontwormen/chippen
 - Kreupelheidsonderzoek
 - Keuring: klinisch en röntgenologisch
 - Castratie jonge paarden
 - Luchtwegscopie
 - Gebitsbehandelingen
 - Gynaecologie

Lingehoeve Diergeneeskunde Lienden

- Paardenkliniek in Lienden
 - Spoedopvang 24/7 met hospitalisatie
 - Orthopedie en medische beeldvorming (CT/Scintigrafie)
 - Chirurgie
 - Interne geneeskunde
 - Tandheelkunde

Doelstelling EHBO cursus

- Onderscheiden: gezond vs afwijkend
 - Uitvoeren (basis) lichamelijk onderzoek
- Correct reageren bij spoedgevallen
 - Ernst spoedgeval: vandaag of morgen?
 - Overzicht houden door voldoende kennis
 - Eventuele schade beperkende acties
 - Juiste stappen ondernemen tot dierenarts aanwezig is

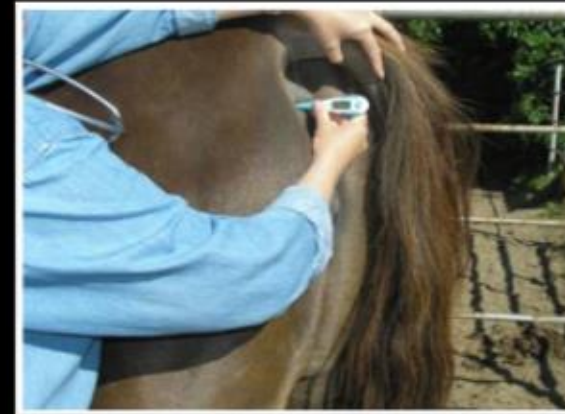
Algemeen lichamelijk onderzoek

- Algemene indruk
 - Gedrag
 - Algemene conditie
 - Eetlust
 - Mest/urine

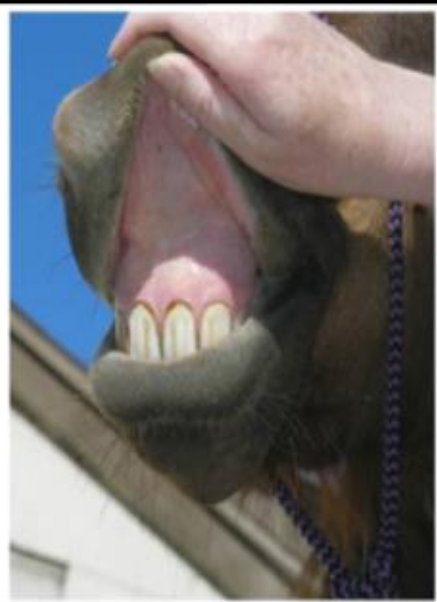

Algemeen lichamelijk onderzoek

- Algemeen onderzoek
 - Ademhaling:
 - 8-16x per minuut
 - Pols:
 - 28-40x per minuut
 - Temperatuur
 - 37-38,2
 - Lymfeknopen
 - Slijmvliezen
 - Huidturgor

Algemeen lichamelijk onderzoek

Lingehoeve
OOST-NEDERLAND

Spoeedgevallen

- Wat te doen?
 - Kalm blijven en de situatie inschatten
 - Paard benaderbaar? Eigen veiligheid eerst!
 - Paard is niet zichzelf, dus niet even betrouwbaar
 - Hulp vragen: blijf niet alleen bij het paard
 - Dierenarts bellen voor overleg: nummer bij de hand!
 - EHBO box bij de hand
 - Zet paard apart en op veilige goed te benaderen plaats
 - Geen medicatie geven zonder overleg met dierenarts

Inhoud EHBO box

Spoedgevallen

- Acute, heftige kreupelheid
- Hoefbevangenheid
- Oogletsels
- Koliek
- Wonden
- Hoge koorts
- Slokdarmverstopping
- Problemen bij geboorte veulen

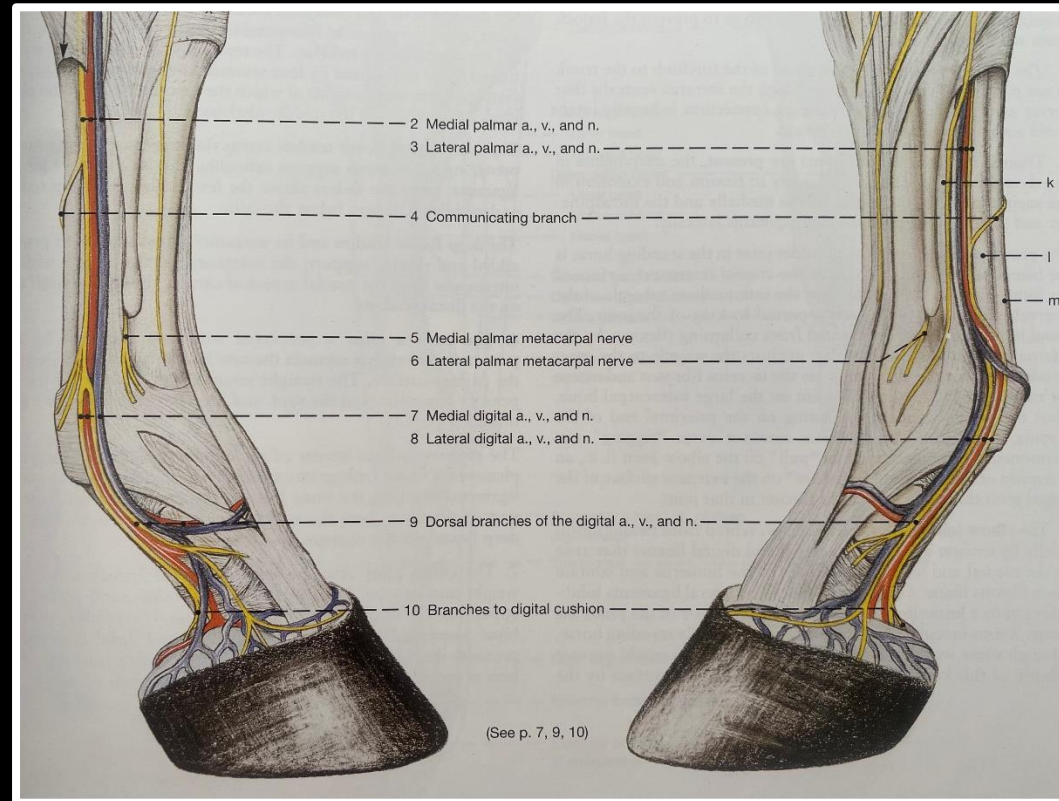
Acute, heftige kreupelheid

- Hinken op 3 benen/niet belasten
- Waar denken we aan?
 - Hoefzweer/kneuzing
 - Botbreuken
 - Peesblessures
 - Nageltred
 - Gewrichtsontsteking

Acute, heftige kreupelheid

- Hoefzweer
 - Warme hoef
 - Digitale pulsatie
 - + visitatie
 - (Dikker been)

Acute, heftige kreupelheid

- Botbreuk
 - Abnormale stand

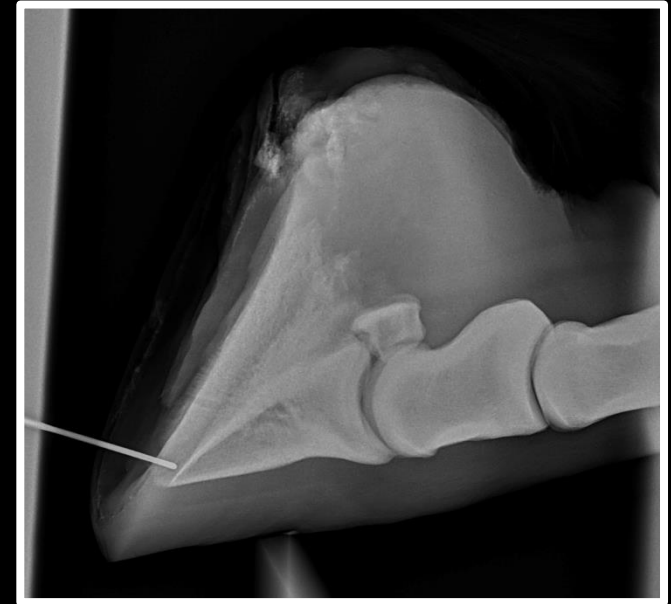
Acute, heftige kreupelheid

- Peesblessure
 - Plotse zwelling
 - Warm

Acute, heftige kreupelheid

- Nageltred
- Vreemd voorwerp

Lingehoeve
OOST-NEDERLAND

Acute, heftige kreupelheid

- Gewrichtsontsteking
 - Plotse zwelling
 - Warm
 - (steekwond)

Acute, heftige kreupelheid

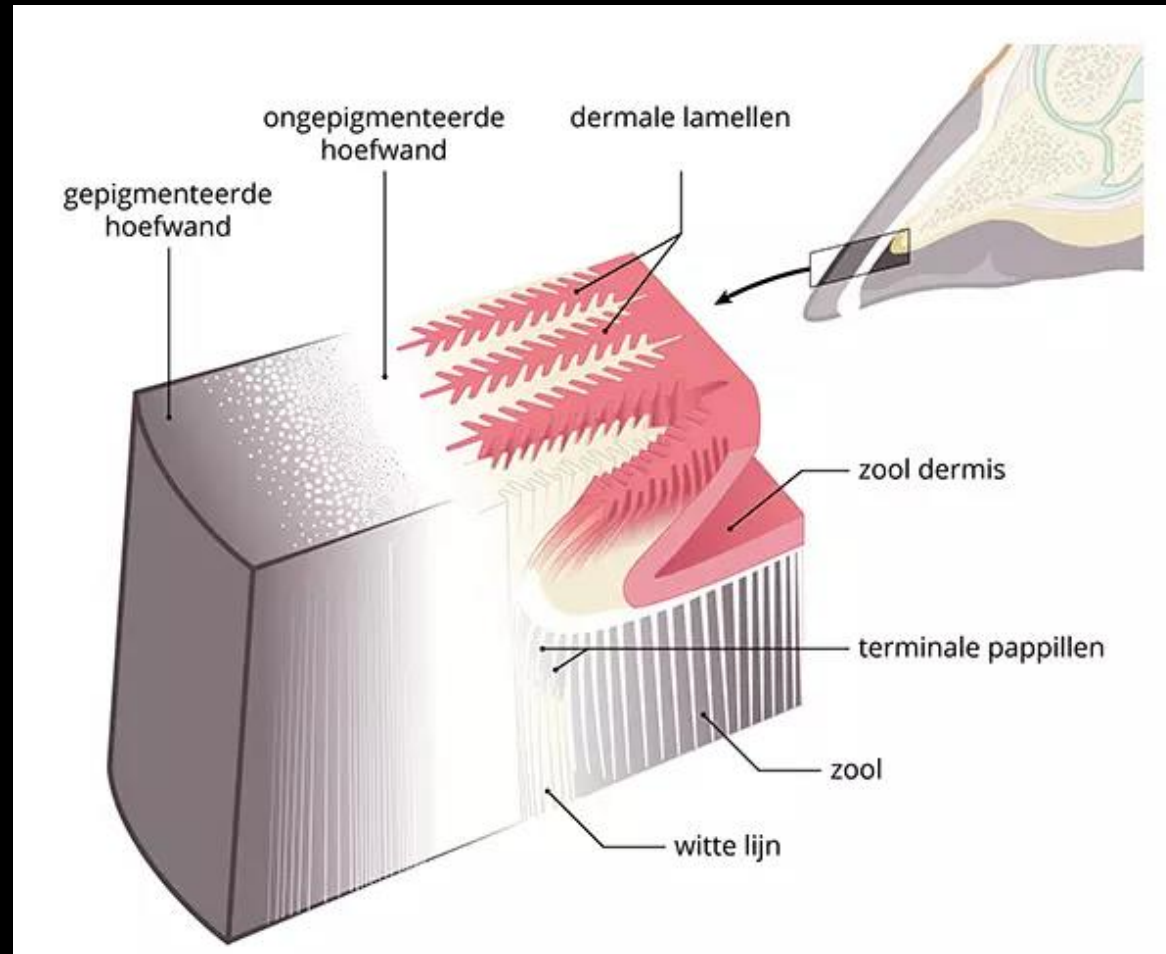
- Do's
 - Dierenarts bellen
 - Koelen bij zwelling
 - (immobilisatie been)
- Don'ts
 - Paard verplaatsen
 - Manipuleren van het aangetaste been
 - VVW eruit halen

Hoefbevangenheid

- Laminitis
- Shetlanders, te dikke paarden, EMS/PPID, zieke paarden
- Fructanen/suikers
 - Typische houding
 - "Op eieren lopen"
 - Harde vs zachte bodem
 - Warme voeten
 - Digitale pulsatie

Hoefbevangenheid

Hoefbevangenheid

Lingehoeve
OOST-NEDERLAND

Hoefbevangenheid

LingeHoeve
OOST-NEDERLAND

Hoefbevangenheid

- Do's
 - Dierenarts bellen
 - Zachte ondergrond
 - Koelen
- Don'ts
 - Teveel lopen

Pauze

Oogletsels

- Verschil oog en ooglid

Lingehoeve
OOST-NEDERLAND

Oogletsels

- Do's
 - Dierenarts bellen
- Don'ts
 - Behandelen zonder overleg

Koliek

- Verschillende oorzaken/vormen
- Symptomen uiteenlopend
 - Onrust, kijken/slaan naar buik, liggen, rollen, zweten, gestrekt staan, flehmen

Koliek

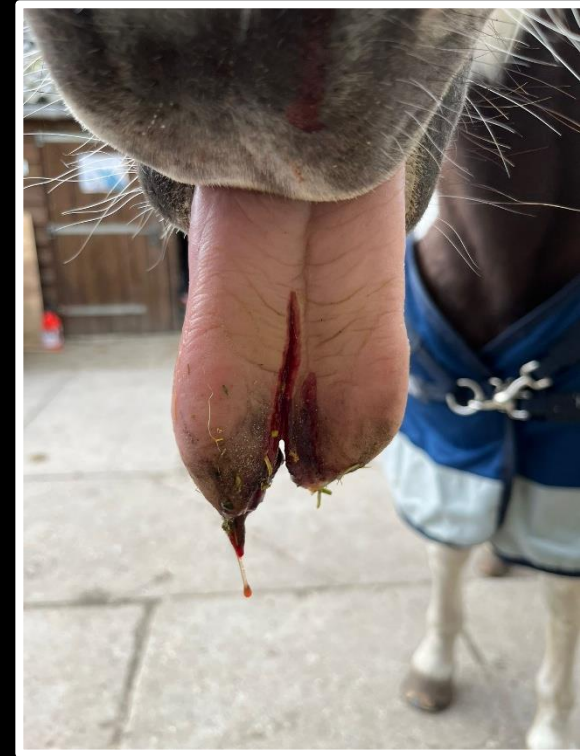
- Do's
 - Dierenarts bellen
 - Denk aan eigen veiligheid
 - Overeind zetten en stappen (afleiding pijn)
- Don'ts
 - Voeren
 - Vooruit jagen

Wonden

- Ernst wisselend
 - Hoe diep is de wond?
 - Hevig bloedend? - pulserend?
 - Plaats op het lichaam?
 - Romp vs lidmaat (gewricht)?
 - Is er iets achtergebleven?

Wonden

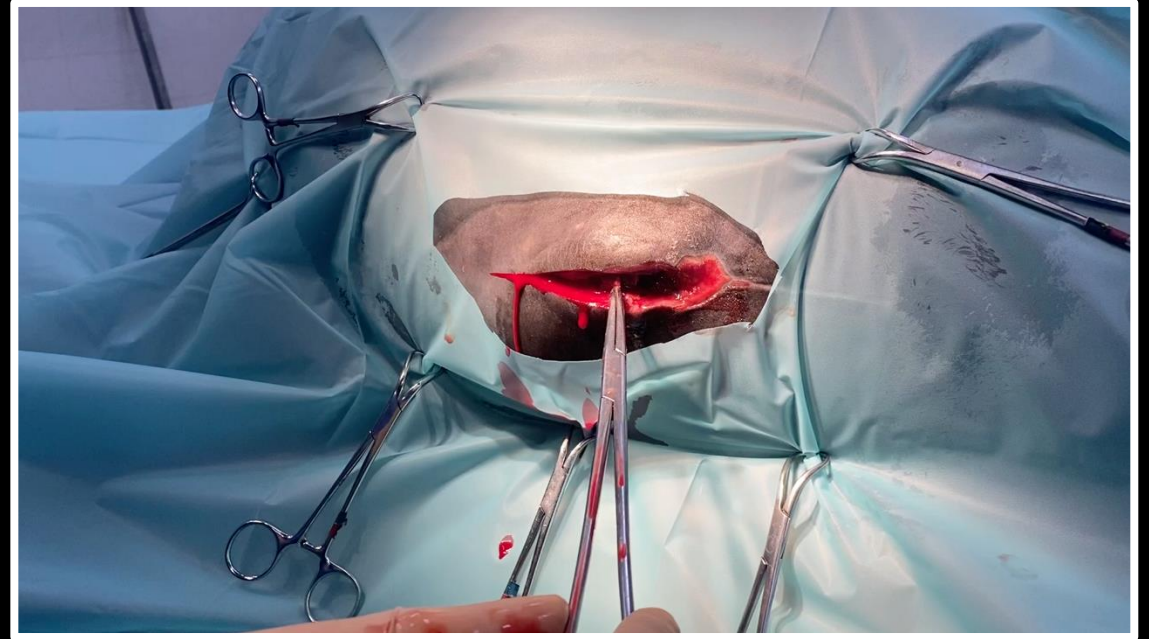
Lingeheve
OOST-NEDERLAND

Wonden

Lingehoeve
OOST-NEDERLAND

Wonden

Lingeheve
OOST-NEDERLAND

Wonden

- Do's
 - Rustig blijven en situatie inschatten
 - Schoonmaken/afspuiten
 - Dierenarts bellen
 - Bloeding stelpen: verband
- Don'ts
 - Zomaar blauwspray gebruiken
 - Vreemd voorwerp eruit trekken

Hoge koorts

- Symptomen:
 - Sloom, niet alert, wankel
 - Zweterig, vaak/veel liggen
 - Verminderde/geen eetlust
 - Temperatuur >40 graden

Lingehoeve
OOST-NEDERLAND

Hoge koorts

- Do's
 - Dierenarts bellen
 - Op stal zetten
 - Eventueel benen koelen
- Don'ts
 - Kroelen met andere paarden

Slokdarmverstopping

- Neusuitvloeiing met voedsel en speeksel
- Gestrekte hals, hoesten
- Plots stoppen met eten
- Lijkt op stikken

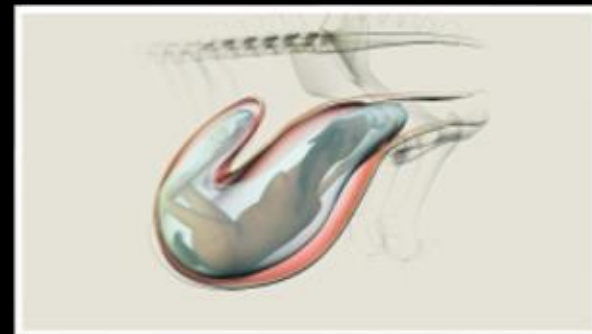
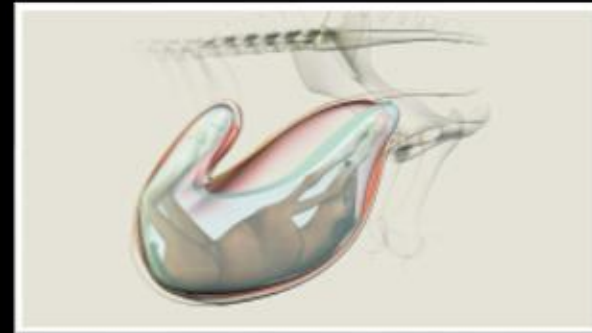
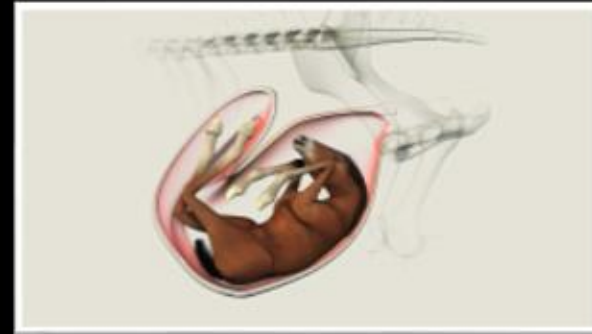
Lingehoeve
OOST-NEDERLAND

Slokdarmverstopping

- Do's
 - Dierenarts bellen
 - Stappen
 - Achterhalen wat paard gegeten heeft
- Don'ts
 - Voeren

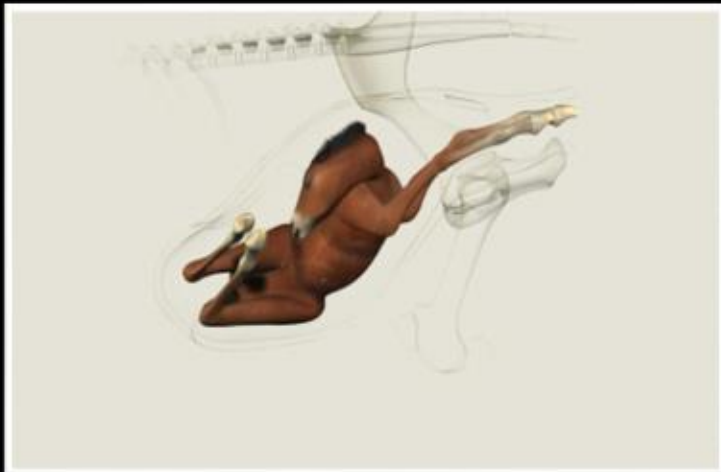
Geboorteproblemen

- Normaal:
 - Voorbereidingsfase (1-6 uur)
 - Zweten, onrustig, frequent urineren/mesten
 - Uitdrijvingsfase (10-30 min)
 - Vrijkomen vruchtwater, geboorte veulen
 - Nageboortefase (30-90 min)
 - Afkomen nageboorte

Geboorteproblemen

- Afwijkend:
 - 30 min na het vrijkomen van vruchtwater nog geen vruchtdelen zichtbaar
 - Aanwijzingen voor afwijkende ligging (teruggeslagen hoofd, achterblijven voorbenen)
 - Rode blaas/zak

Geboorteproblemen

- Do's
 - Dierenarts bellen
 - Rustig blijven
 - Stappen met de merrie (stoppen persen)
 - Materiaal voor verlossing klaarzetten
- Don'ts
 - Te lang afwachten/zelf proberen

Problemen na de geboorte

- Veulen
 - <2u staan
 - <4u drinken
 - Poepen/plassen
- Merrie
 - Aan de nageboorte staan
 - Controle op volledigheid

Lingehoeve
OOST-NEDERLAND

Problemen na de geboorte

- Do's

- Dierenarts bellen
- Veulen aanzetten
- Klysma geven
- Waterflesje aan nageboorte hangen

- Don'ts

- Te lang afwachten

Take home message

- Blijf kalm en let op je eigen veiligheid
- Door voldoende kennis kan je accuraat en correct reageren. Zo kan je het leven van je paard redden en letsels tot een minimum beperken.
- Ga niet zelf dokteren zonder overleg met een dierenarts
- Wij zijn 24/7 bereikbaar op 06-24721152